ÅRSRAPPORT 2019

INFINITUM

Infinitum eier og drifter panteordningen i Norge. Målet vårt er at alle flasker og bokser med pantemerke blir pantet. Vi jobber for at selve pantesystemet skal være effektivt og miljøvennlig. Ambisjonen vår er å sikre at alle flasker og bokser blir resirkulert til nye produkter av høy kvalitet.

Panteordningen betyr mye for miljøet. I 2019 ble nesten 90 prosent av alle boksene og flaskene pantet. Alt som pantes blir resirkulert, og Norge er et forbilde for andre land.

Å velge produkter med pantemerke og pante alt er noe av det enkleste og viktigste vi alle kan gjøre for miljøet. Da blir verdifulle materialer brukt igjen og igjen.

INFINITUM

INFINITUM

Innhold

Kontakt

Del 1. Miljø

Ressursene må brukes klokt

Plastens gode forkjemper

Må lønne seg å velge resirkulert

Reduserer og gjenvinner plastemballasje

Etterlyser effektive virkemidler

Del 2. Året som gikk

Skal resirkulere døgnet rundt

– All emballasje er til låns

Jubileumsarrangement gjennom hele sommeren

Sirkler inn den ultimate emballasjen

Revolusjonerer panteopplevelsen

30 personer i pantekø – og så, da?

Samler pant til elevaktiviteter

Verden drar til Heia for å lære

Skal øke panteandelen enda mer

Finregner på pant

Del 3. Tall og fakta

Pantesystemet

Et historisk panteblikk

Styret

Pantetall 2019

Regnskap

INFINITUM

Innhold

Kontakt

Del 1. Miljø

Del 2. Året som gikk

Del 3. Tall og fakta

Kontakt

1 Hovedkontor
Skøyen, Oslo

Kjell Olav A. Maldum
Administrerende direktør
+47 909 63 999
kjell.olav@infinitum.no

Tor Guttulsrud
Direktør økonomi og finans
+47 930 96 486
tor@infinitum.no

Sten Nerland
Direktør logistikk og drift
+47 975 98 558
sten@infinitum.no

Randi Haavik Varberg
Direktør informasjon og marked
+47 913 54 773
randi@infinitum.no

Vesna Cakarevic
Regnskapssjef
+47 22 12 15 20
vesna@infinitum.no

Svein Rune Haugsmoen
Kontroller
+47 22 12 15 20
svein.rune@infinitum.no

Roger Hushovd
Kontroller
+47 22 12 15 20
roger@infinitum.no

Marlene Bergh
Økonomikonsulent
+47 22 12 15 20
marlene@infinitum.no

Janna Friis
Økonomikonsulent
+47 22 12 15 20
janna@infinitum.no

Vibeke Kjøle Scansani
Økonomikonsulent
+47 22 12 15 20
vibeke@infinitum.no

Plamena Nikolaeva
Økonomikonsulent
+47 22 12 15 20
plamena@infinitum.no

Gina Rojahn
Økonomikonsulent
+47 22 12 15 20
gina@infinitum.no

Oscar Zio
Logistikkoordinator
+47 22 12 15 20
oscar@infinitum.no

2 Produksjonsanlegg
Heia, Fetsund

Sør-Norge
37 ansatte

Avdelingsleder:
Ståle Maldum

Adresse:
Heiasvingen 59
1900 Fetsund

+47 900 91 896

5 Kjørekontor
Heia, Fetsund

Hele landet
4 ansatte

Leder kjørekontor:
Yngvar Aarnes

Adresse:
Heiasvingen 59,
1900 Fetsund

+47 22 82 31 00

3 Produksjonsanlegg
Bjerkvik, Narvik

Nord-Norge
4 ansatte

Avdelingsleder:
Ole-Rolf Dahlberg

Adresse:
Salomonsvei 25
8530 Bjerkvik

+47 986 30 059

4 Produksjonsanlegg
Heimdal, Trondheim

Midt-Norge
6 ansatte

Avdelingsleder:
Åge Skagen

Adresse:
Torgårdstrøa 5
7072 Heimdal

+47 920 51 399

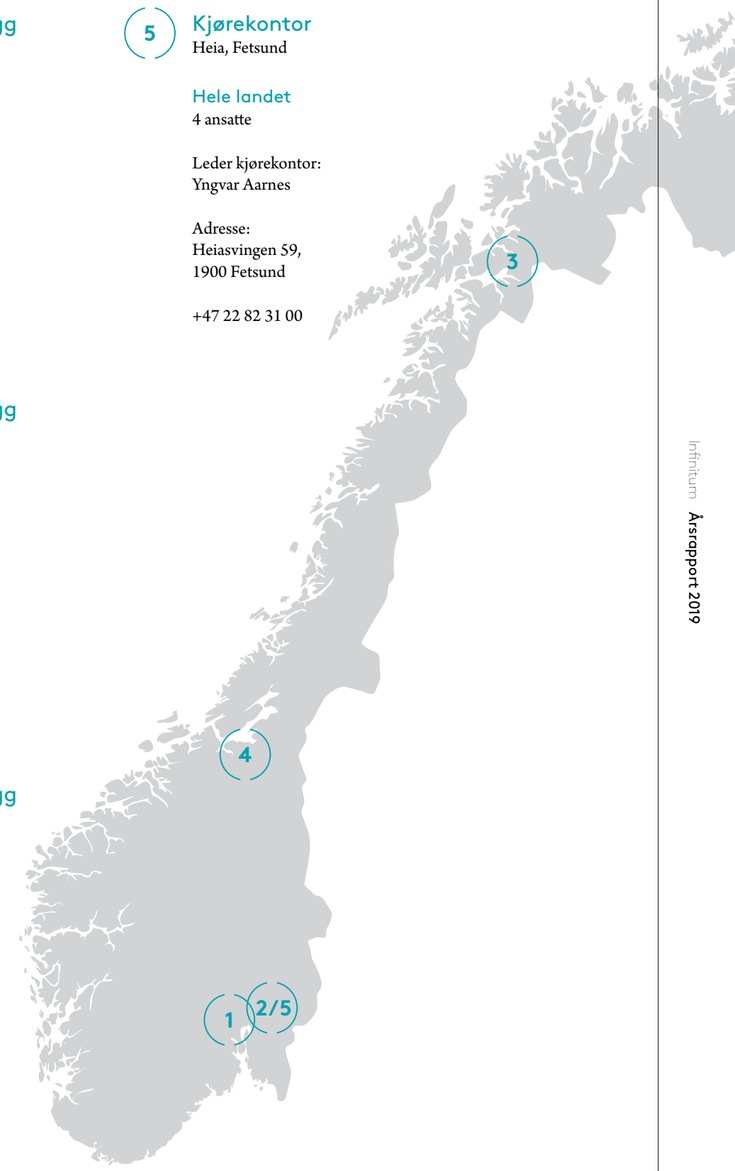

INFINITUM

Innhold

Kontakt

Del 1. Miljø

Ressursene må brukes klokt
Plastens gode forkjemper
Må lønne seg å velge resirkulert
Reduserer og gjenvinner plastemballasje
Etterlyser effektive virkemidler

Del 2. Året som gikk

Del 3. Tall og fakta

Del 1:

Miljø

INFINITUM

Innhold

Kontakt

Del 1. Miljø

Ressursene må brukes klokt

Plastens gode forkjemper

Må lønne seg å velge resirkulert

Reduserer og gjenvinner plastemballasje

Etterlyser effektive virkemidler

Del 2. Året som gikk

Del 3. Tall og fakta

RESSURSENE MÅ BRUKES KLOKT

Hvert år forbruker vi mer ressurser enn planeten har. I 2019 var ressursene brukt opp 29. juli, også kalt jordas overforbruksdag. Vi bruker ressursene nesten dobbelt så fort som jorda tåler, og overforbruksdagen kommer tidligere og tidligere for hvert år.

Min mormor lot aldri mat eller andre ressurser gå til spille. Hun tok vare på, brukte på nytt og reparerte. Det å ta vare på ressursene og bruke dem så effektivt som mulig, var for henne naturlig og økonomisk nødvendig. I dag har vi mistet dette naturlige forholdet til å bruke ressursene klokt. Jordas overforbruksdag, klimaendringene og tap av biologisk mangfold forteller oss at vi må finne tilbake.

Infinitum har verdens høyeste panteandel, og alle flasker og bokser som pantes blir resirkulert. Det er god ressursforvaltning. Infinitum har også er det mest ressurseffektive pantesystemet i verden. Vi tenker besparelse i alle ledd. Et eksempel er at vi alltid benytter ledig transport. Lastebiler som ellers ville kjørt tomme, tar med seg komprimerte bokser og flasker. Det er god ressursutnyttelse og gir besparelser for miljøet.

I 2019 feiret vi 20-årsjubileum for dagens panteløsning. Dette var også året vi oppnådde målet om 90 prosent pantegrad og dokumentert innsamling på over 95 prosent, hele ti år før EUs krav. Grunnlaget for den høye panteandelen er miljøavgiften, som gir alle et økonomisk insentiv til å samle inn igjen flasker og bokser. Det unike samarbeidet mellom bryggeriene og handelen gjør at vi når EUs mål, samtidig som det er lønnsomt for alle. Det er verdt å feire, men ikke å slå seg til ro med. Målet er at hundre prosent pantes. Hver flaske og boks er ressurser som må brukes på nytt.

EU har også satt et annet krav til drikkevareemballasje. Innen 2030 skal det være 30 prosent resirkulert plast i alle drikkevareflasker. Bryggeriene i Norge har satt seg høye mål for bruk av resirkulert plast. Med lanseringen av flasker med hundre prosent resirkulert plast, viser de at dette er mulig. Infinitum investerer nå i et nytt resirkuleringsanlegg for PET-flasker vegg i vegg med vårt produksjonsanlegg på Heia i Lillestrøm kommune. Med dette legger vi til rette for at norske drikkevareprodusenter kan kjøpe norsk resirkulert PET i løpet av 2020. Dette er et nytt viktig skritt i den ressurseffektive sirkulærmodellen for drikkevareflasker i Norge.

Dette er en fantastisk historie om en bransje som tar ansvar. Det er bare én hake. Det er fortsatt billigere å kjøpe ny enn resirkulert plast. Det gjør det vanskelig å nå målet om 30 prosent resirkulert innen fristen. Politikerne må gi insentiver som gir økt bruk av resirkulert plast, heller enn flate avgifter som straffer. Vi håper regjeringen vil gi industrien gode rammebetingelser for klok ressursforvaltning i forbindelse med lovet strategi for sirkulærøkonomi. Det som falt så naturlig for min bestemor må igjen bli standard, men det må lønne seg økonomisk.

Kjell Olav A. Maldum
Adm. direktør

INFINITUM

Innhold

Kontakt

Del 1. Miljø

Ressursene må brukes klokt

Plastens gode forkjemper

Må lønne seg å velge resirkulert

Reduserer og gjenvinner plastemballasje

Etterlyser effektive virkemidler

Del 2. Året som gikk

Del 3. Tall og fakta

Plastens gode forkjemper

– Vi har en begrenset mengde ressurser til å løse de problemene vi mennesker har laget. Da er det avgjørende at vi bruker kreftene på de løsningene som faktisk kan utgjøre en forskjell.

Thor Kamfjord
Direktør for bærekraftig utvikling, Norner

– Det er ikke sånn at jeg elsker plast. Jeg elsker smarte løsninger, og ofte er plast den smarteste løsningen – også for klima og miljø. Direktør Thor Kamfjord ved Norner snakker gjerne opp plast i miljøsammenheng, og tør å rette en pekefinger både mot forbrukere, politikere og industrien.

Foto: Katrine Lunke, Apeland

INFINITUM

Innhold

Kontakt

Del 1. Miljø

Ressursene må brukes klokt

Plastens gode forkjemper

Må lønne seg å velge resirkulert

Reduserer og gjenvinner plastemballasje

Etterlyser effektive virkemidler

Del 2. Året som gikk

Del 3. Tall og fakta

– Plast har en rekke miljøfordeler i form av sine egenskaper. Plastemballasje gir svært god beskyttelse med minimal ressurs- og materialbruk. Den er trygg i kontakt med mat og drikke, og sparer store energi- og transportkostnader ved sin lave vekt. I tillegg er plast rimelig, men det er også en utfordring. Plast har i dag for lav verdi som avfall, sier Thor Kamfjord, direktør for bærekraftig utvikling i forsknings- og konsulentselskapet Norner AS.

Forbrukerne må ta ansvar

Kamfjord understreker at problemet er at plasten har en lav verdi emosjonelt for forbrukerne, mer enn at plasten har lav verdi industrielt.

– Det vi er glad i tar vi vare på, men i dag er det få som er glad i plast. Det er forståelig ut fra det forsøplingsproblemet som plast representerer, og det «merarbeidet» vi forbrukere får når vi lar kjøpelysten råde og sitter igjen med all tomemballasjen. Vi har ofte sterke positive følelser for mobiltelefonene våre, matvarer og drikkevarer, men klarer ikke å se sammenhengen mellom plastens rolle og gleden disse produktene gir oss som forbrukere. Det følger et ansvar med å kjøpe noe, og det forbrukeransvaret må vi ta. Merarbeidet med å ta vare på plastmaterialene må bli en del av det vi sier ja til i kjøpsøyeblikket, sier Kamfjord.

I 2017 ble det i norske husholdninger og næringsliv brukt over 200 000 tonn plastemballasje. Av dette ble bare drøye 30 prosent resirkulert .

– Etter bruk har plasten en negativ verdi for forbrukeren. Det må vi gjøre noe med. For eksempel er en nyprodusert elektrisk BMW i3 i dag stappfull av resirkulerte materialer, også gjenvunnet plast. Vi må fortelle forbrukerne at plastmaterialene har en verdi, både før, under og etter bruk, og at det finnes et næringsliv som kan lage nye, gode produkter av resirkulert plast. Da blir vi kanskje mer motiverte til å sortere, sier Kamfjord.

Utvidet ansvar for miljøet

Norge har høy levestandard og sammenliknet med andre land har vi gode systemer for å samle inn igjen avfall. Dette er en infrastruktur som mangler i mange land. Derfor har for eksempel Infinitum i løpet av de siste to årene tatt imot delegasjoner fra over 30 land som ser at panteordningen er en del av løsningen på plastproblemet. Kamfjord er svært opptatt av at hver enkelt av oss faktisk kan bidra, og at det på ingen måte er slik at vi ikke har et forsøplingsproblem i Norge.

– Hvis vi skrur verden noen tiår fram i tid, håper jeg mange land likner på Norge i systemer og velstand. Forsøpling er i mange land sterkt knyttet til fattigdom, og som et rikt land har vi derfor et ansvar for å få på plass både infrastruktur, teknologi og holdningsendringer for å løse problemet i resten av verden. Samtidig må vi forstå hvorfor, og forhindre at vi som «har alt» fortsetter å forsøple, sier Kamfjord.

Norsk miljøpolitikk er tuftet på prinsippet om at forurenser betaler, men Kamfjord nevner flere eksempler på at dette ikke blir fulgt opp.

– Hver morgen må kommuner rydde parker og gater, fordi vi som oppholder oss der kaster ting fra oss. Vi kan ikke fortsette å bruke fellesskapets ressurser på å rydde opp. Forsøpling har store, målbare, negative konsekvenser, og likevel er det ingen som tas for det. Vi trenger et tydelig signal fra samfunnet om at denne type oppførsel er uakseptabel. Man kan også se for seg at næringer som fiskerinæringen og turistnæringen må ta et utvidet næringsansvar. I dag legger for eksempel reisende med cruiseskip i eksotiske farvann igjen søpla si på øyene de besøker. Dette er øyer uten noen form for avfallssystem, og vi vet alle hva som da skjer med plasten.

– Dette handler om menneskelig adferd, vår oppførsel og holdninger. Hver og en må ta ansvar for hva vi forbruker og hva vi etterlater oss. Den beste måten å bruke mindre plast og mindre ressurser på, er å si nei til selve produktet. Produktet har flere ganger så stort klima- og miljøfotavtrykk som emballasjen. Vi må tøyle forbrukslysten vår, og i det minste ta ansvaret for hva forbruket medfører. Forsøplings- og forbrukerproblemet vi ser nå vil bare øke, om vi ikke gjør noe nå, konstaterer Kamfjord.

Verden kommer til å bruke mer plast

Bruken av plast i vår del av verden er over 130 kilo per person per år. I Asia og Afrika bruker de mindre enn 40 kilo årlig per person.

– Vi i Norge kan bruke mindre, men til sammen kommer verden til å bruke mer plast i framtida, fastslår Kamfjord. Mye av økningen er knyttet til velstandsutvikling. Det blir viktig å ta vare på ressursene på en bedre måte, og eksempelvis emballere for å hindre matsvinn. I svært mange tilfeller er det til det beste for klimaet at plast beskytter matvarer som er ressurskrevende å produsere. I dag blir 25 prosent av maten som produseres i verden kastet, fordi den ikke er emballert. Samtidig må ressursene tas vare på, på en måte som gjør at vi bruker minst mulig energi. Da blir plast, på grunn av dens egenskaper for gjenvinning, svært viktig. Grundige miljø- og livsløpsanalyser viser at alternativene til plast ofte er dårligere alternativer. Er det noe vi må unngå, så er det mer negativ klima- og miljøpåvirkning.

Kamfjord påpeker at verden står foran flere store utfordringer. En er plastforsøplingen. En annen stor utfordring er klimaendringene. Av disse er klimaendringene den største, og ironisk nok kan fornuftig bruk av plast være en del av løsningen på klimautfordringen, mener han.

– Vi har en begrenset mengde ressurser til å løse de problemene vi mennesker har laget. Da er det avgjørende at vi bruker kreftene på de reelle problemene og løsningene som faktisk kan utgjøre en forskjell. Ta mikroplast, for eksempel. Hovedkilden til mikroplast er nedbryting av plastavfall i naturen. EU har gjennomgått eksisterende forskning på mikroplast, og konkludert med at mikroplast per i dag ikke er en vesentlig trussel mot helse og miljø, men at det vil kunne bli det dersom vi fortsetter å forsøple. Da er den åpenbare løsningen å forhindre forsøpling og lage gjenvinnbare løsninger slik at «avfall» blir ressurs og ikke kommer på avveie, sier Kamfjord.

Verdiskaping i det sirkulære

For avfall handler sirkulærøkonomi også i stor grad om verdiskaping, og det er en av grunnene til at EU har jobbet gjennom sin pakke om sirkulærøkonomi på rekordtid. Et av virkemidlene som nå vurderes for å nå gjenvinningsmålene er såkalt eco-modulation eller modulerte miljøavgifter. Kort forklart betyr det å bruke prismekanismer slik at mer resirkulerbare og miljøvennlige materialer betaler et lavere vederlag eller avgift enn materialer som er mindre miljøvennlige og mindre egnet for resirkulering. Kamfjord mener Infinitums forslag om en differensiert avgift på plast er riktig og i tråd med det som nå rører seg i Europa.

– Det kommer til å bli dyrere å bruke jomfruelig materiale som ikke er designet for gjenvinning. Utfordringen i dag er kostnadsforskjellen mellom jomfruelig og resirkulert plast. Denne forskjellen må vi kompensere for i markedet, for å sikre at plasten kommer inn i et sirkulært løp og blir brukt på nytt. Dette er en kostnad som er nødvendig å ta for å oppnå en sirkulærøkonomi, sier Kamfjord.

– Pris og kvalitet er de to faktorene som i dag hindrer økt bruk av resirkulert materiale. Vi må jobbe for å få lukkede sirkler, for det vil løse problemet med lavere kvalitet. PET-flasker står i en særstilling med en kontrollert materialstrøm. Det er en lavthengende frukt å sørge for at denne sirkelen blir lukket. Da gjenstår det bare pris. Vi må sørge for at det blir dyrere

å ikke være bærekraftig, ved å endre konkurranseforholdet mellom jomfruelig og resirkulert plast slik Infinitum har foreslått, sier Kamfjord.

Bedre brukere og mer bevisste forbrukere

– Overgangen til en sirkulærøkonomi for plast feiler om vi ikke får forbrukeren med, sier Kamfjord. All plast må samles inn, og det som kan brukes om igjen må resirkuleres.

I fjor sommer lanserte Coca-Cola kampanjen «Don't buy coke if you are not going to help us recycle».

– Dette er veien å gå! Vi må bli mer bevisste og få kunnskap som hjelper oss til å vite hvordan vi skal oppføre oss. Jeg håper vi ser tilsvarende kampanjer i Norge fra flere aktører. Vi er nødt til å bli bedre brukere og mer bevisste forbrukere, avslutter Kamfjord.

INFINITUM

Innhold

Kontakt

Del 1. Miljø

Ressursene må brukes klokt

Plastens gode forkjemper

Må lønne seg å velge resirkulert

Reduserer og gjenvinner plastemballasje

Etterlyser effektive virkemidler

Del 2. Året som gikk

Del 3. Tall og fakta

Holger Schlaupitz (t.v.) og Joakim Sandvik Gulliksen i Naturvernforbundet mener det er vanskelig å få økt resirkuleringsgraden på plastemballasje, så lenge tilbudet av ny og billig plast stadig øker.

Må lønne seg å velge resirkulert

– Selv om vi er gode på innsamling i Norge, blir plastflaskene som produseres nesten utelukkende produsert av ny plast.

Holger Schlaupitz
Naturvernforbundet

EU har innført krav til innsamling, materialgjenvinning og bruk av resirkulert materiale. – Vi er glade for at vi har et pantesystem i Norge. Mange i europeiske land uten pantesystem er bekymret for hvordan de skal nå EUs krav, sier rådgiver Joakim Sandvik Gulliksen i Naturvernforbundet.

Foto: Katrine Lunke, Apeland

INFINITUM

Innhold

Kontakt

Del 1. Miljø

Ressursene må brukes klokt
Plastens gode forkjemper
Må lønne seg å velge resirkulert
Reduserer og gjenvinner plastemballasje
Etterlyser effektive virkemidler

Del 2. Året som gikk

Del 3. Tall og fakta

Holger Schlaupitz, fagsjef for Natur og klima i Naturvernforbundet.

I EUs handlingsplan for sirkulærøkonomi er det vedtatt at 77 prosent av alle plastflasker skal samles inn innen 2025 og 90 prosent innen 2029. Alt som samles inn skal materialgjenvinnes.

– Vi har en høy innsamlingsgrad i Norge, men det er viktig å øke den enda mer. Nordmenn er gode pantere, men fortsatt er det litt for mye som havner i naturen eller havet, sier Holger Schlaupitz, som er fagsjef for Natur og klima i Naturvernforbundet.

Naturvernforbundet er opptatt av hvordan vi kan samle inn mest mulig plast, og hva som skjer med den etter innsamling. Dette jobber Joakim Sandvik Gulliksen og Holger Schlaupitz mye med. Sandvik Gulliksen er ofte i kontakt med miljøorganisasjoner i europeiske land som fortsatt ikke har et pantesystem.

– I Frankrike jobber miljøorganisasjoner hardt for å få på plass et pantesystem, men blir motarbeidet av industrien. Miljøorganisasjonene er bekymret for hvordan de skal nå målet om 90 prosent innsamling uten et pantesystem, sier Joakim Sandvik Gulliksen.

For mye ny plast

EUs handlingsplan inneholder mål også for materialgjenvinning, og det er vedtatt at plastflasker skal lages av minimum 25 prosent resirkulert plast i 2025 og 30 prosent i 2030.

– Selv om vi er gode på innsamling i Norge, blir plastflaskene som produseres nesten utelukkende produsert av ny plast. Det er også et stort globalt problem. Det må bli dyrere å ta i bruk nye ressurser og det må være en økonomisk gevinst når man bruker ressurser som er resirkulert. Vi støtter derfor Infinitums ønske om en avgiftsendring. Det må lønne seg å bruke resirkulert materiale, hvis ikke greier vi ikke å komme oss dit at vi resirkulerer nok, sier Holger Schlaupitz.

Infinitum ønsker å endre dagens avgift på drikkevareemballasje til en differensiert avgift, slik at produsentene av plastflasker betaler lavere avgift etter hvert som innholdet av resirkulert plast øker.

– For høy bruk av nye ressurser gjelder ikke bare plastflasker, men det er et bra sted å starte med å få til en endring, siden det allerede er en god innsamlingsordning på plass der. Det systemet kan man «skru på» ved å øke noen avgifter og redusere noen andre, legger Joakim Sandvik Gulliksen til.

Høyere innsamling med avgift

Naturvernforbundet mener en avgift som fungerer etter intensjonen, også kan bidra til enda høyere tillit til pantesystemet, som igjen kan gi økt innsamling.

– Når folk tenker resirkulering tenker de ofte «en for en», at flaska de gir fra seg blir til en ny flaske. Hvis avgiften Infinitum ønsker kan bidra til at det skjer i praksis, tror vi det også vil ha en pedagogisk effekt som kan få enda flere til å pante, sier Joakim Sandvik Gulliksen.

For at emballasjeprodusenter skal ta i bruk mer resirkulert materiale, må det ifølge Naturvernforbundet også skje noe på tilbudssiden.

– Vi ønsker en nedtrapping av den norske oljevirksomheten over en periode på 20 år. Vi er i den forbindelse opptatt av at plast ikke må bli «redningen» for oljeindustrien når mindre olje går til transport. Det er ikke et holdbart argument at vi må pumpe opp olje og gass for å lage emballasje av plast. Industrien som produserer ny plast øker stadig, og dette må stoppes før det bygges for mange fabrikker som tilbyr billig og ny plast, sier Holger Schlaupitz.

Synliggjøre alle kostnader

Naturvernforbundet mener det er vanskelig å få økt resirkuleringsgraden på plastemballasje så mye som den bør økes, så lenge tilbudet av ny og billig plast stadig øker.

– Ny plast blir holdt fram som billig, men det er ikke alle kostnader som reflekteres. Opprydningskostnader for plast som havner utenfor et kretsløp og ender i naturen, blir ikke reflektert. Det samme gjelder prisen for at vi kan gå tom for ressurser om 100 år. Olje er billig fordi noen andre tar regninga, og det kan være naturen eller klimaet, sier Joakim Sandvik Gulliksen.

Ansvaret ligger hos myndighetene mener Naturvernforbundet, og de må endre rammebetingelsene.

– Norske myndigheter må for eksempel få på plass forbud mot engangsplast, slik EU har gjort. Vi som individer må også gjøre vårt, ved å ikke forsøple. Myndighetene må legge til rette for at vi skal kunne være miljøbevisste forbrukere og innføre produsentansvarsordninger. Avgiften Infinitum ønsker, som forhåpentligvis blir innført, kan bli et forbilde for produsentansvarsordninger for annen emballasje, sier Holger Schlaupitz.

Joakim Sandvik Gulliksen, rådgiver i Naturvernforbundet.

INFINITUM

Innhold

Kontakt

Del 1. Miljø

Ressursene må brukes klokt

Plastens gode forkjemper

Må lønne seg å velge resirkulert

Reduserer og gjenvinner plastemballasje

Etterlyser effektive virkemidler

Del 2. Året som gikk

Del 3. Tall og fakta

REDUSERER OG GJENVINNER PLASTEMBALLASJE

- Jeg tipper verden ser annerledes ut når vi om fem år skal gjøre opp status for plastemballasje. Det handler om å kutte unødvendig plast, bruke resirkulert råvare og designe for gjenvinning. Lykkes vi med dette, når vi EU-målet, sier Jaana Røine, administrerende direktør i Grønt Punkt Norge.

Foto: Katrine Lunke, Apeland

EU-målet for materialgjenvinning av plastemballasje er 50 prosent innen 2025. Grønt Punkt lanserte i 2019 Plastløftet, der medlemsbedriftene som deltar forplikter seg til å redusere plastbruken, designe emballasjen slik at den kan bli til noe nytt og etterspørre gjenvunnet plast. Hvert år rapporterer medlemmene resultater til Grønt Punkt Norge, som igjen rapporterer næringslivets arbeid med avfallsforebygging til myndighetene.

– Plastløftet har vært svært vellykket. Medlemsbedriftene som deltar i Plastløftet setter seg ambisiøse mål, og deltar aktivt både på samlinger hvor vi deler erfaringer, i nyutvikling og i testing av nye, innovative løsninger på sin emballasje, sier Røine.

Produsentene tar ansvar

Grønt Punkt Norge sikrer finansiering av returordninger for plast-, metall- og glassemballasje, emballasjekartong, drikkekartong og bølgepapp. I tillegg drifter selskapet selve gjenvinningsordningen for plastemballasje, emballasjekartong og drikkekartong. Røine har tro på at det er mulig å nå EUs gjenvinningsmål, og opplever at medlemsbedriftene tar ansvar.

– For å øke bruken av resirkulerte materialer er det viktig at emballasjen er designet slik at den egner seg best mulig både for sortering og gjenvinning. Dette er en del av det lovpålagte produsentansvaret. Og så er det viktig å minne både forbrukerne og næringslivet om å kildesortere, slik at mest mulig av avfallet blir resirkulert, sier Røine.

Sparket i gang gjenvinningsindustrien

Da Kina i 2018 besluttet å stenge for import av plastavfall, oppstod det en avsetningskrise for avfallsbransjen i resten av verden. Kina har tatt imot avfall siden kildesortering og gjenvinning startet for fullt i Europa på begynnelsen av 1990-tallet.

På tross av fortsatt underkapasitet i markedet, har Grønt Punkt Norge gode avtaler på plass for de to neste årene. Samtidig har behovet for økt avsetning bidratt til at det i løpet av et par år vil åpne flere sorterings- og gjenvinningsanlegg for plast i Norge, i tillegg til Infinitums nye anlegg for plastflasker.

– Det var ikke bra at Kina stengte så brått. Samtidig har det ført til at gjenvinningsindustrien for plast i Europa utvikles og utvides kraftig, sier Røine.

Trenger politiske virkemidler

Infinitum og Grønt Punkt Norge er viktige aktører i arbeidet med en sirkulær økonomi, og samarbeidet og dialogen har vært god helt siden selskapene ble etablert.

– Vi deler Infinitums syn på at produkter av resirkulert materiale bør gis incentiver. Vi trenger politiske virkemidler for å nå gjenvinningsmålene innen fristen, sier Røine.

Kvalitet viktig for økt resirkulering

I EUs plaststrategi er et av forslagene for å øke gjenvinningen et krav om differensierte vederlagssatser knyttet til egnethet for materialgjenvinning. Grønt Punkt Norge utvikler nå en gjenvinningskalkulator som et verktøy for medlemmene, for å se hvordan ulike emballasjevalg påvirker gjenvinnbarheten for emballasjen.

– Vi jobber sammen med våre søsterselskap i Europa om en metodikk for differensiering av vederlag. Samtidig er det allerede slik at de som samler inn best kvalitet får bedre betalt, også i dag. Vi har allerede differensiert vederlag på næringslivsplast, som gjerne er monomateriale og enhetlig, og på husholdningsplast som må sorteres og er av varierende kvalitet. Men videre utforming av differensiert vederlag er komplisert og skal oppleves rettferdig, avslutter Røine.

INFINITUM

Innhold

Kontakt

Del 1. Miljø

Ressursene må brukes klokt

Plastens gode forkjemper

Må lønne seg å velge resirkulert

Reduserer og gjenvinner plastemballasje

Etterlyser effektive virkemidler

Del 2. Året som gikk

Del 3. Tall og fakta

ETTERLYSER EFFEKTIVE VIRKEMIDLER

– Myndighetene kan ikke stille krav om utsortering og materialgjenvinning hvis det ikke finnes produsenter som vil ha disse materialene tilbake i ny produksjon.

Svein Kamfjord
Direktør, KS Bedrift Avfall

Politikerne vil at avfall skal bli til ressurser i en sirkulærøkonomi. – Skal ambisjonene la seg gjennomføre, må politikerne på banen med strategiske og effektive virkemidler, mener direktør Svein Kamfjord i KS Bedrift Avfall.

Foto: Katrine Lunke, Apeland

Både i EU og Norge har politikerne vedtatt mål om å gå fra en lineær økonomi til en sirkulærøkonomi. Innen 2025 skal 55 prosent av husholdningsavfall og lignende næringsavfall materialgjenvinnes, og 65 prosent av emballasjeavfall skal materialgjenvinnes.

– Dagens virkelighet er langt unna de vedtatte målene. Jeg er usikker på om EU og norske myndigheter har tatt innover seg hva det kreves av dem hvis vi skal snu dagens forbrukstrend. For å gå fra en lineær økonomi til en sirkulærøkonomi må de ta i bruk politiske virkemidler. I dag henger ikke mål og virkemidler sammen, sier Svein Kamfjord.

– Markedet løser det ikke alene

KS Bedrift Avfalls medlemmer er de kommunale avfallsvirksomhetene rundt om i Norge. De jobber for at mer avfall skal sorteres ut til materialgjenvinning og ombruk, men møter på utfordringer ved videresalg av materialene.

– Myndighetene kan ikke stille krav om utsortering og materialgjenvinning hvis det ikke finnes produsenter som vil ha disse materialene tilbake i ny produksjon. I for mange år har myndighetene sagt at markedet vil ordne dette selv, men markedet trenger hjelp til å se verdien av resirkulert materiale, sier Kamfjord.

Avgift utlikner kostnadsforskjell

Kamfjord er tydelig på at myndighetene må på banen med en kombinasjon av virkemidler. Produsentansvarsordningen må utvikles, slik at produsenter får insentiver til å benytte produkter designet for resirkulering, i tillegg må det blant annet stilles krav om innblanding av resirkulert materiale.

– Produsentenes unnskyldning for at de ikke bruker resirkulert materiale er at de mener det har feil kvalitet og er for dyrt. Kostnaden for jomfruelig plast er lavere enn kostnaden for resirkulert plast. Dette er et problem, men kan løses ved at en avgift utlikner kostnadsforskjellen, eller ved at det stilles strengere krav til hva produsentene får selge i markedet, sier lederen i KS Bedrift Avfall.

Velprøvd avgiftsprinsipp

Infinitum ønsker å endre dagens avgift på drikkevareemballasje til en differensiert avgift, slik at produsentene av plastflasker betaler lavere avgift etter hvert som innholdet av resirkulert plast øker. En slik avgift utlikner kostnadsforskjellen, og gjør det mer attraktivt også økonomisk for produsentene av drikkevare å velge resirkulert emballasje.

– Et innblandingskrav kan kreve at en viss prosentandel skal være resirkulert plast, og denne andelen kan økes gjennom trappetrinn. Et slikt krav bør kombineres med en avgift, eller en «gulrot» der avgiften reduseres i takt med økt innblandingsandel. Dette er et prinsipp som brukes i dag, blant annet for innsamling av plastflasker. Dette er velprøvde virkemidler og myndighetene trenger ikke utrede forståelsen av dette, sier Kamfjord.

Ønsker materialregister

KS Bedrift Avfall mener et materialregister også er et viktig virkemiddel for å nå målene om redusert avfallsmengde og økt resirkulering. Et slikt register vil gi oversikt over mengder som finnes av for eksempel plast i markedet i dag, og vil også kunne brukes til å registrere kvalitet. Fellesnevneren for det som må skje for at vi skal få på plass et slikt register, bedre produsentansvar, innblandingskrav og «gode» avgifter, er at politikerne må komme på banen, mener Kamfjord.

– Det er naivt å tro at de høye ambisjonene lar seg gjennomføre uten at politikerne følger opp med strategiske og effektive virkemidler.

INFINITUM

Innhold

Kontakt

Del 1. Miljø

Del 2. Året som gikk

Skal resirkulere døgnet rundt

– All emballasje er til låns

Jubileumsarrangement gjennom hele sommeren

Sirkler inn den ultimate emballasjen

Revolusjonerer panteopplevelsen

30 personer i pantekø – og så, da?

Samler pant til elevaktiviteter

Verden drar til Heia for å lære

Skal øke panteandelen enda mer

Finregner på pant

Del 3. Tall og fakta

Del 2:

Året som gikk

INFINITUM

Innhold

Kontakt

Del 1. Miljø

Del 2. Året som gikk

Skal resirkulere døgnet rundt

– All emballasje er til låns

Jubileumsarrangement gjennom hele sommeren

Sirkler inn den ultimate emballasjen

Revolusjonerer panteopplevelsen

30 personer i pantekø – og så, da?

Samler pant til elevaktiviteter

Verden drar til Heia for å lære

Skal øke panteandelen enda mer

Finregner på pant

Del 3. Tall og fakta

SKAL RESIRKULERE DØGNET RUNDT

– Her blir det tre skift, fem dager i uka.

Torben Beck
Fabrikksjef, Veolia PET Norge AS

Det nye resirkuleringsanlegget på Heia i Fetsund skal smelte om alle tomme plastflasker i Norge. Det betyr skiftarbeid og døgnkontinuerlig jobbing.

Foto: Katrine Lunke, Apeland

INFINITUM

Innhold

Kontakt

Del 1. Miljø

Del 2. Året som gikk

Skal resirkulere døgnet rundt

– All emballasje er til låns

Jubileumsarrangement gjennom hele sommeren

Sirkler inn den ultimate emballasjen

Revolusjonerer panteopplevelsen

30 personer i pantekø – og så, da?

Samler pant til elevaktiviteter

Verden drar til Heia for å lære

Skal øke panteandelen enda mer

Finregner på pant

Del 3. Tall og fakta

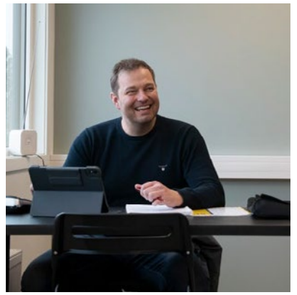

Alt er i rute, faktisk litt foran skjema, når vi besøker nybygget på Heia i Fetsund i Lillestrøm kommune en vindfull dag i februar. Denne dagen er likevel ikke det nye resirkuleringsanlegget stort mer enn et digert, tomt skall. Et skall som snart skal fylles av avansert maskineri og travle mennesker.

Selv om bygningen eies av Infinitum, skal fabrikken som installeres her driftes av Veolia PET Norge AS. Dermed er det Veolia som er arbeidsgiveren til den nyansatte fabrikksjefen, Torben Beck.

– Her kommer det en maskin som er 14,5 meter på det høyeste, sier Beck og peker opp mot taket under vår omvisning på fabrikkgulvet.

De mange maskinene som er på vei fra ulike leverandører og snart skal fylle lokalet, skal sørge for en automatisert og hypermoderne produksjonslinje. Det må til, når fabrikken fra og med 1. januar 2021 skal ta imot 18 000 tonn plastflasker hvert eneste år.

Har manglet et ledd

Emballasje fra flasker kan gå i en sirkulær sløyfe, fra de pantes til PET-materialet brukes i nye flasker. I dag må plasten til gjenvinningsanlegg i Sverige, Tyskland eller Nederland for å gå gjennom leddet der PET-materialet fra brukte flasker gjøres om til nytt råstoff.

Fordi olje er så billig, velger drikkevareprodusentene heller å bruke ny plast i produksjon av flasker. Plastflaskene som er samlet inn i Norge ender derfor ofte som enklere produkter som kastes og brennes etter én gangs bruk, i stedet for å bli til nye flasker.

Administrerende direktør i Infinitum, Kjell Olav Maldum, gleder seg over at det som så langt har vært et manglende mellomledd, snart er på plass i Norge.

– Dersom 80 prosent av råstoffet i nye flasker er resirkulert materiale, vil materialet i flaskene i snitt bli brukt fem ganger i den lukkede sløyfen. Dette vil i så fall gi en årlig reduksjon i nasjonale klimagassutslipp på ca. 80 000 tonn, sier Maldum.

Flaskene som skal behandles i resirkuleringsanlegget, finner veien fra nabobygget ikke mange meterne unna. Der står ett av Infinitums tre sorteringsanlegg.

Den korte turen over plassen som skiller de to Infinitum-bygningene, har stor verdi. Med den nye fabrikken til 200 millioner kroner rett på andre siden av plassen, blir reiseveien dramatisk mye kortere for plastflaskene som skal foredles til råstoff for nye plastprodukter.

Transportkostnadene reduseres når leddene i verdikjeden ligger i nærheten av hverandre. Og lavere kostnad for Infinitum, gir lavere vederlag for medlemmene.

Tre skift i døgnet

En av Torben Becks aller første oppgaver, er å ansette de 20-25 personene som skal jobbe på bygget.

– Vi skal rekruttere dem her i Norge, og bruke den første tiden på å få dem opp på riktig kompetansenivå, sier Beck.

Planen er å ha en forsiktig, uoffisiell start av produksjonslinjen 1. oktober 2020.

Torben Beck foran den nye fabrikken som ligger bare noen titalls meter fra sorteringsanlegget på Heia.

Tiden fram til igangsettelsen av full drift 1. januar, skal brukes til å kjøre inn både utstyr og personell.

– Når vi er i full sving, blir det tre skift fem dager i uka. Det innebærer at det blir døgndrift. At vi ikke blir mer enn fire-fem personer per skift, sier noe om hvor effektivt fabrikken skal drives, fortsetter han.

Veolia har fra før tre fabrikker tilsvarende den nye på Heia. Disse ligger i Sverige, Sveits og Tyskland. Fabrikksjefen skal selv på opplæring i Sverige og Tyskland før oppstarten i Norge. I tillegg planlegger han å bruke personell fra Sverige til å lære opp staben i Norge.

– Det er en stor fordel at Veolia har 16 års erfaring med resirkulering av plast. Selskapet brukte tre år på å få i gang den første fabrikken, men bare et halvt år da den hittil siste fabrikken, i Sverige, ble startet. Vår fabrikk skal til sammenligning settes i drift på bare tre måneder.

Det hadde vi ikke klart uten den interne kompetanseoverføringen, sier Beck.

Med det nye anlegget blir det bygget opp et nytt fagmiljø i Norge. Resultatet blir et skikkelig kompetanseløft i form av ekspertise innen resirkulering av plast.

Overkapasitet

Fabrikksjefen forventer et årlig volum i størrelsen 18 000-20 000 tonn med råmateriale, altså tomflasker, hvert år. Han vil ikke tallfeste nøyaktig hvor stor kapasitet fabrikken har, men innrømmer at den vil ligge over dette.

– Drømmescenarioet er en absolutt stabil produksjon, dag ut og dag inn. Dessverre er ikke virkeligheten slik, i realiteten vil sesongvariasjoner i tilgangen på tomgods påvirke tempoet hos oss. Da er det kjekt med litt overkapasitet på produksjonssiden, nærmest som en sikkerhetsbuffer, sier Beck med et smil.

INFINITUM

Innhold

Kontakt

Del 1. Miljø

Del 2. Året som gikk

Skal resirkulere døgnet rundt

– All emballasje er til låns

Jubileumsarrangement gjennom hele sommeren

Sirkler inn den ultimate emballasjen

Revolusjonerer panteopplevelsen

30 personer i pantekø – og så, da?

Samler pant til elevaktiviteter

Verden drar til Heia for å lære

Skal øke panteandelen enda mer

Finregner på pant

Del 3. Tall og fakta

– ALL EMBALLASJE ER TIL LÅNS

– Hvorfor har vi ikke laget tilsvarende ordninger for mye annet?

Aksel Lund Svindal
Infinitum-ambassadør

Aksel Lund Svindals tid som Infinitum-ambassadør er over. Nå går stafettpinnen videre til Karsten Warholm.

Foto: Jonatan Bendixen

– Gode vaner har en dobbel bunnlinje. Det betyr at panting gir mening både for deg som individ og for noe større enn deg, nemlig miljøet eller planeten.

Det sa Aksel Lund Svindal da han ble intervjuet til Infinitums årsrapport for 2018. Alpinstjernen har vært en sterk talsperson for panteordningen i Norge. Nå er han ved veis ende som støttespiller for Infinitum. Lund Svindal mener vi bor på en planet med svære problemer, og at vi må bli kvitt bruk og kast-mentaliteten. Han vil vi skal endre holdning til søpla vår, og heller se på mye av det som kastes som materialer som kan brukes om igjen.

– Vi kan starte med å se på all emballasje som til låns, sier han.

Nå som Infinitums samarbeid med Lund Svindal er over, er det bare å konstatere at den fordums alpinstjernen har vært en prominent eksponent for alt det positive det norske pantesystemet fører med seg.

– Nå henger andre nasjoner seg på det norske eksempelet. Likevel burde vi gjort mye mer. Når vi lenge har sett at det fungerer, hvorfor i alle dager har vi ikke laget tilsvarende ordninger for mye annet, undrer han.

Kanskje ligger det naturlig for toppidrettsutøveren å sikte høyt og hele tiden ville strekke seg lengre. I hvert fall mener Lund Svindal at verdens beste pantenasjon bør tenke mye større, at vi alle kan bidra, og at alle kan utfordre andre til å ta bærekraftige valg.

Utfordringen henger igjen i lufta når Karsten Warholm overtar som Infinitum-ambassadør. Riktignok er det store sko han skal fylle, men Warholm har allerede lang erfaring med å sprenge grenser. Uansett hvordan Warholm fyller rollen som rollemodell for panteordningen, kommer han til å bli en tydelig stemme. Som Lund Svindal uttrykker det når han skal forklare hvorfor han selv ble Infinitum-ambassadør:

– Like folk finner hverandre.

INFINITUM

Innhold

Kontakt

Del 1. Miljø

Del 2. Året som gikk

Skal resirkulere døgnet rundt

– All emballasje er til låns

Jubileumsarrangement gjennom hele sommeren

Sirkler inn den ultimate emballasjen

Revolusjonerer panteopplevelsen

30 personer i pantekø – og så, da?

Samler pant til elevaktiviteter

Verden drar til Heia for å lære

Skal øke panteandelen enda mer

Finregner på pant

Del 3. Tall og fakta

JUBILEUMS-ARRANGEMENT GJENNOM HELE SOMMEREN

– Panting handler ikke om noen kroner, men om å gjøre noe bra for miljøet. Gjennom panting bidrar man til noe stort.

Randi Haavik Varberg
Direktør for informasjon og marked i Infinitum

I 2019 fylte dagens panteordning 20 år. Det ble markert med høy aktivitet gjennom sommeren. Infinitum feiret jubileet både sammen med Oslos superpantere, til sjøs med SS Vega, og med barn og unge på Norway Cup.

Foto: Katrine Lunke, Apeland

INFINITUM

Innhold

Kontakt

Del 1. Miljø

Del 2. Året som gikk

Skal resirkulere døgnet rundt

– All emballasje er til låns

Jubileumsarrangement gjennom hele sommeren

Sirkler inn den ultimate emballasjen

Revolusjonerer panteopplevelsen

30 personer i pantekø – og så, da?

Samler pant til elevaktiviteter

Verden drar til Heia for å lære

Skal øke panteandelen enda mer

Finregner på pant

Del 3. Tall og fakta

I mai 1999 ble resirkulerbare øl- og brusbokser med pant lansert, som et miljøvennlig alternativ til ombruksflasker i glass og hard plast. Året etter kom også plastflasker inn i pantesystemet. 20 år senere har Norge verdens mest miljøvennlige og kostnadseffektive pantesystem. Dette ble markert i 2019, blant annet gjennom flere sommerarrangementer.

– Vi feiret pantejubileet med grillfest og Ravi-konsert sammen med Jobben Oslo i juni, som er Frelsesarmeens lavterskel-jobbtreningstilbud for folk som sliter med rus. Jobben-deltakerne plukker hver dag bokser og flasker i Oslos gater, og om sommeren også i Oslos skjærgård. Det er viktig å hedre dem som er med på å gjøre det norske pantesystemet til ett av verdens beste, og vi er glade for at Jobben-deltakerne ville markere 20-års jubileet sammen med oss, sier Randi Haavik Varberg, direktør for informasjon og marked i Infinitum.

Aktiviteter for unge pantere

Med nye seil fra Infinitum, seilte skuta SS Vega i fjor sommer langs kysten fra Oslo til Bergen. Målet med miljøseilasen var å samle organisasjoner, næringsliv og andre havaktører til dialog rundt havmiljø og bærekraft, og skape liv og engasjement i havnene som ble besøkt. I havnene skuta stoppet hadde Infinitum et opplegg for familier, med morsomme aktiviteter for barna.

– Nordmenn har gode pantevaner, men av og til trengs en liten påminnelse om å huske å pante alt også i ferien. Det var hensikten med sommerturnéen. Vi er opptatt av at barn og unge skal få gode pantevaner tidlig, og i jubileumsåret dro vi derfor flere steder der vi møtte barn og unge, sier Haavik Varberg.

På Norway Cup var Infinitum til stede med en binge fylt av tomflasker. I noen av flaskene var det gjemt småpremier, og én av flaskene inneholdt hovedpremien; en el-sparkesykkel.

Utforsker nye panteløsninger

Infinitum har i 2019 også hatt stor suksess med å involvere panterne i reklamekampanjen Infinitum Utforsker. Kampanjen retter seg først og fremst mot unge, og ber om hjelp og ideer til å utforske hvordan verdens beste panteløsning kan bli enda bedre. Blant eksperimentene Infinitum Utforsker så langt har testet gjennom morsomme videoer, er pantemote, høyteknologiske søppelkasser og pantepoliti.

– Vi vil synliggjøre at panting ikke bare handler om noen kroner, men om å gjøre noe bra for miljøet. Gjennom panting gjør man noe smått som bidrar til noe stort, sier Randi Haavik Varberg.

Infinitums årlige målinger viser at budskapet når fram til de unge, som i større grad enn andre aldersgrupper svarer at de panter fordi det er bra for miljøet.

Infinitum har gjennom hele året holdt et høyt aktivitetsnivå både nasjonalt og lokalt, for å øke engasjement rundt innsamling av pant. Infinitum Ambassadører, Infinitum Movement, og miljøorganisasjoner, som Protect our Winters, Nordic Ocean Watch og Passion for Ocean, har alle gitt gode bidrag til pant og miljø.

Infinitum er gjennom en always on-strategi tilstede i viktige medier med filmer og pantebudskap, for å gi en forståelse av hvor viktig panting er for miljøet.

INFINITUM

Innhold

Kontakt

Del 1. Miljø

Del 2. Året som gikk

Skal resirkulere døgnet rundt

– All emballasje er til låns

Jubileumsarrangement gjennom hele sommeren

Sirkler inn den ultimate emballasjen

Revolusjonerer panteopplevelsen

30 personer i pantekø – og så, da?

Samler pant til elevaktiviteter

Verden drar til Heia for å lære

Skal øke panteandelen enda mer

Finregner på pant

Del 3. Tall og fakta

SIRKLER INN DEN ULTIMATE EMBALLASJEN

– Vi må strekke oss lengre, og vi må gjøre det fort.

Mette Vinther Talberg, kommunikasjonssjef i Coca-Cola European Partners Norge

Den perfekte emballasjen er ennå ikke funnet opp. Men på vei mot målet gjør bryggeriene viktige framskritt.

Foto: The Coca-Cola Company

INFINITUM

Innhold

Kontakt

Del 1. Miljø

Del 2. Året som gikk

Skal resirkulere døgnet rundt

– All emballasje er til låns

Jubileumsarrangement gjennom hele sommeren

Sirkler inn den ultimate emballasjen

Revolusjonerer panteopplevelsen

30 personer i pantekø – og så, da?

Samler pant til elevaktiviteter

Verden drar til Heia for å lære

Skal øke panteandelen enda mer

Finregner på pant

Del 3. Tall og fakta

Sirkelen – en perfekt, matematisk figur – kan fungere som bilde på bryggerienes streben etter å finne den ultimate emballasjeløsningen. Selve ordet sirkel inngår sågar som premiss i arbeidet, i sentrale begreper som resirkulering og sirkulærøkonomi.

For Ringnes' del er innsatsen rettet mot et tredelt mål.

– I vårt plastløfte har vi satt oss et mål om å redusere plastforbruket med 1 000 tonn innen 2025. Vi fikk en god start i 2019 med en reduksjon på 250 tonn, men vi vet at de siste tonnene vil bli mer krevende enn de første, sier direktør for Corporate Affairs, Johanna Ellefsen Rostad.

– Samtidig skal vi ha 50 prosent resirkulert plast i all emballasje, også sekundæremballasjen, innen 2025, fortsetter hun.

Når Ringnes snakker om sekundæremballasje, handler det for eksempel om plasten rundt sixpacken din.

Samler inn fatene

Rostad sier alle flaskene er designet for gjenvinning, og at Ringnes har forpliktet seg til å bidra til å nå bransjemålet om at alle flasker og bokser skal pantes.

– Men vi må altså sikre at all emballasjen vi bruker er resirkulerbar og kan gjenvinnes. Her kommer DraughtMaster inn i bildet, en ny type fat som erstatter de gamle ølfatene. Sammen med Infinitum har vi kommet fram til en løsning for innsamling og gjenvinning av brukte DraughtMaster-fat, sier Rostad.

De nye fatene puttes i plastsekker som Infinitum henter på utestedene, før de til slutt blir gjenvunnet.

– Dette viser at innsamlingssystemet for drikkevareemballasje kan brukes bredere enn i dag, sier Ringnes-direktøren.

Den perfekte emballasjen finnes ikke

Ambisjonsnivået er ikke lavere hos Coca-Cola. Også der tegnes det sirkler som illustrerer hvordan plast og annen emballasje skal inngå i varige kretsløp.

Kommunikasjonssjef Mette Vinther Talberg i Coca-Cola European Partners Norge understreker at arbeidet med emballasje er en stor og viktig oppgave. Ikke minst fordi ambisjonsnivået er høyt.

– Den perfekte emballasjen finnes ikke. Ikke ennå. All emballasje har et fotavtrykk. Vår oppgave er å gjøre all emballasjen vi bruker i dag så bærekraftig som overhodet mulig, samtidig som vi ser etter nye alternativer, sier hun.

Hun mener plast, så lenge materialet resirkuleres og brukes igjen, er en del av løsninga. Dette selv om stadig flere nordmenn synes å sette likhetstegn mellom plast og forurensning.

– I dag spiller de forskjellige emballasjetypene ulike roller. Plast veier veldig lite, noe som er en fordel i et transportperspektiv. Plastflaskene står dessuten for mye lavere CO^2-utslipp enn både aluminium og glass.

Talberg sier Coca-Cola, i kraft av å være verdens største drikkeprodusent, har et ansvar for å gå foran og vise vei.

Derfor sier selskapet at plasten i flaskene skal bestå av minst 50 prosent resirkulert plast i 2023, og 100 prosent på sikt.

Kjenner ikke løsninga

De langsiktige målene Coca-Cola satte i 2017, ble oppgradert allerede to år senere. Tempoendringen skyldes bekymringer for miljøet og kloden vår.

– Vi må strekke oss lengre, og vi må gjøre det fort. Målene våre er tøffe, og vi vet ikke nødvendigvis hvordan vi skal nå dem. Men vi kommer til å nå dem! fastslår Talberg.

Hun forklarer at det jobbes med strukturer for innhenting av mer plast. Og at Coca-Cola har et eget kontor for bærekraftig emballasje, som jobber på tvers av landene i Europa. Kontoret samarbeider med partnere og forskningsmiljøer for å sette fart på utviklingen.

Plast er ikke søppel

Både Ringnes og Coca-Cola har lagt betydelige utviklings- og markedsressurser i framstillingen og promoteringen av plastflasker bestående av 100 prosent resirkulert plast.

Først ute var Ringnes med sin nye Imsdal-flaske. Forut for lanseringen hadde selskapet jobbet med løsningen i to år.

De siste sju årene har Coca-Cola, som eneste aktør i Norge, brukt både resirkulert og biobasert plast i alle flasker. Så, i februar 2020, kom de med nye flasker av 100 prosent resirkulert plast til vannet Telemark fra Bonaqua.

Både Imsdal-flasken og Telemark-flasken består utelukkende av resirkulert plast.

Tydelig pantebudskap

«Pant meg!», står det på korken på Imsdal-flasken. «Pant meg igjen», står det på Telemark-flaskene.

Sett med bryggerienes øyne er ikke plast avfall, men en ressurs. Innsamling av denne ressursen er selve nøkkelen når det skal skapes en sirkulærøkonomi for plastflasker.

– Plast er ikke søppel, men verdifullt materiale som kan brukes på nytt mange ganger. Vi vil minne folk om dette. De kan være stolte over hver eneste flaske de putter inn i panteautomaten, sa daværende administrerende direktør i Coca-Cola European Partners Norge,

– Vi reduserte plastforbruket med 250 tonn i 2019.

Johanna Ellefsen Rostad, direktør for Corporate Affairs, Ringnes

Foto: Katrine Lunke, Apeland

INFINITUM

Innhold

Kontakt

Del 1. Miljø

Del 2. Året som gikk

Skal resirkulere døgnet rundt

– All emballasje er til låns

Jubileumsarrangement gjennom hele sommeren

Sirkler inn den ultimate emballasjen

Revolusjonerer panteopplevelsen

30 personer i pantekø – og så, da?

Samler pant til elevaktiviteter

Verden drar til Heia for å lære

Skal øke panteandelen enda mer

Finregner på pant

Del 3. Tall og fakta

Disse flaskene, som rommer Telemark-vann fra Bonaqua, er laget av 100 prosent resirkulert plast. Illustrasjon: The Coca-Cola Company/Bonaqua

Plasten i DraughtMaster-fatene er av veldig høy kvalitet, og en verdifull råvare som kan brukes til andre formål når fatene er tømt.

Stein Rømmerud, da den nye, resirkulerte flasken ble presentert.

Siden 2013 har Coca-Cola hatt 25 prosent resirkulert plast i alle sine norskproduserte flasker. Samtidig er søsterselskapet i Sverige en spydspiss i konsernet: Der har selskapet innført 100 prosent resirkulert plast i hver eneste en av de 205 millioner flaskene de produserer hvert år.

Investeringsnivået sier sitt om viljen til å satse: I 2019 investerte Coca-Cola-systemet 180 millioner euro i bærekraftig emballasje i Vest-Europa. Pengene ble brukt på det selskapet omtaler som egen virksomhet, og på utvikling av så vel ny emballasje som fremtidige, emballasjefrie løsninger.

– I 1886 ble Coca-Cola kun solgt fra drikkefontener man fylte glasset i. I dag ser vi på hvordan vi kan videreutvikle emballasjefrie løsninger. Påfyllingsløsninger kan for eksempel være et alternativ på steder som festivaler eller universiteter, illustrerer Talberg.

Verdifulle flasker

Hun legger til at Coca-Cola, akkurat som Ringnes, tar grep når det gjelder sekundæremballasjen.

– Vi går over til 100 prosent resirkulert krympeplast. Dette er plasten rundt flaskene du kjøper i butikken, forklarer hun.

Går vi tilbake til Rostad i Ringnes, så mener hun at produsentene har et ansvar for å spre kunnskap om livssyklusen til egen emballasje.

– Forbrukernes engasjementet rundt plast er stort, men vi ser også at mange er usikre på hva som er bærekraftige løsninger. Som produsenter må vi gjøre det enklere for dem å ta gode valg.

En undersøkelse som ble gjort i forbindelse med lanseringen av den nye Imsdal-flasken, viste at mange tror de fleste flaskene er resirkulerte.

– Vi så derfor at vi måtte bruke ressurser på å forklare hvor vi er i dag og hva ambisjonene er framover. Dessuten må vi få dem til å forstå at flasken din er verdifull når du er ferdig med den, fortsetter Ringnes-direktøren.

– Hvordan når vi målet om at alt blir pantet?

– Det er det mange svar på. Jeg har veldig troen på at vi tilrettelegger for forbrukerne, for eksempel gjennom gode fasiliteter i butikkene og utplassering av pantetønner på ulike steder hvor folk ferdes. Jeg synes også henting av tomgods hjemme hos folk er en god idé. Vi trenger mer kreativt tenking av denne typen, svarer Rostad.

Hun understreker at forbrukerne må føle seg trygge på at det nytter, og at det er viktig at de forstår at innsatsen deres har reell verdi.

– Vi må igjen og igjen vise dem at panting er mer enn penger, at det betyr noe også på bærekraftssiden.

Talberg i Coca-Cola kommer med en oppfordring som henspiller på at nordmenn i dag panter ni av ti flasker:

– Du må huske å pante også den tiende flasken, den du hiver fra deg i søpla på togstasjonen fordi du har hastverk.

INFINITUM

Innhold

Kontakt

Del 1. Miljø

Del 2. Året som gikk

Skal resirkulere døgnet rundt

– All emballasje er til lånes

Jubileumsarrangement gjennom hele sommeren

Sirkler inn den ultimate emballasjen

Revolusjonerer panteopplevelsen

30 personer i pantekø – og så, da?

Samler pant til elevaktiviteter

Verden drar til Heia for å lære

Skal øke panteandelen enda mer

Finregner på pant

Del 3. Tall og fakta

Revolusjonerer panteopplevelsen

– Alle må ta sin del av ansvaret slik at flasker og bokser blir i kretsløpet. «Get in the loop», sier vi i Tomra.

Ingrid Solberg
Daglig leder, Tomra Butikksystemer AS

TOMRA R1 er den nyeste innovasjonen fra Tomra. Med R1 kan forbrukerne rett og slett tømme hele posen med flasker og bokser inn i maskinen, ta kvitteringen og gå for å handle.

Foto: Katrine Lunke, Apeland

INFINITUM

Innhold

Kontakt

Del 1. Miljø

Del 2. Året som gikk

Skal resirkulere døgnet rundt

– All emballasje er til låns

Jubileumsarrangement gjennom hele sommeren

Sirkler inn den ultimate emballasjen

Revolusjonerer panteopplevelsen

30 personer i pantekø – og så, da?

Samler pant til elevaktiviteter

Verden drar til Heia for å lære

Skal øke panteandelen enda mer

Finregner på pant

Del 3. Tall og fakta

– Dette løfter panteopplevelsen til et helt nytt nivå. Vi har gitt automaten navnet Revolution1 fordi vi mener at dette er en panterevolusjon. Vi ønsker alle flasker og bokser tilbake, og da handler det om å forenkle og gjøre panting tilgjengelig for alle, sier Ingrid Solberg, daglig leder i Tomra Butikksystemer AS.

Etter en lang testperiode i noen få norske butikker, som tar imot store volum pant, vil den etterhvert komme i butikker over hele landet. Tall fra Infinitum viser at butikkene som har testet R1 har tatt inn store mengder pant i 2019 og i noen tilfeller kan ha hentet andeler fra andre butikker.

– Det viser at det er viktig også for butikkene å gi gode panteopplevelser, for vi handler jo som oftest der vi panter. Vi har fått mange tilbakemeldinger fra folk som setter pris på å slippe å pante én og én flaske, eller som rett og slett synes det er fasinerende med denne nye R1-maskinen vår, sier Ingrid Solberg.

Ulike markeder, butikker og behov

Tomra er til stede i 60 land med over 82 000 panteautomater, tilpasset ulike behov i markedet. Porteføljen inneholder en rekke løsninger som passer til forskjellige typer butikker og bruksområder – fra de minste kioskene til de største stormarkedene.

– Den gode panteopplevelsen skal også gjelde for dem som har ansvar for å holde maskinene vedlike i butikkene. Vi har utviklet en app som varsler før det er tid for tømming og vasking. Slik hindrer appen stopp og gjør det enklere for butikksjefen å planlegge. Arbeidet kan legges til et tidspunkt når butikken ikke er stappfull av kunder, sier Solberg.

Høye krav til teknologi og panteprodukter

Tomra benytter en såkalt Flow-teknologi i alle sine maskiner, inkludert i den nye R1. Når flasken eller boksen går inn i automaten leser denne teknologien av koden på etiketten uten å måtte rotere objektet. Den registrerer vekt og hvilket materiale flasken eller boksen er laget av, den ser hvilken form emballasjen har og sjekker om det stemmer med hvilket materiale en drikkevareemballasje med slik form skal være laget av.

– Tomra registrerer alle disse opplysningene og setter dem sammen for å sikre at det stemmer at dette er et godkjent panteprodukt, sier Ingrid Solberg.

For å sikre god kvalitet på resirkulert plast og aluminium, setter Infinitum krav til hvilke materialer produktene som slipper inn i pantesystemet kan lages av. Pantemerket viser at produktet er godkjent, og kan pantes.

– Plast skal inn i loopen

– Alle bilder av plastforsøpling i havet har gjort noe med folk. De er opptatt av plast, og ønsker av å gjøre noe. Vårt budskap er at alle må ta sin del av ansvaret og pante, eller «get in the loop» som vi sier i Tomra, oppfordrer Ingrid Solberg.

Et system med pant er den mest effektive ordningen for innsamling av emballasje. Ingen andre løsninger kan vise til like høye tall for innsamling og resirkulering. Inntil nå har panteautomater vært et nisjemarked, men med de nye EU-kravene for innsamling og bruk av resirkulert materiale i drikkevareemballasjen skjer det en formidabel utvikling. Et utvidet produsentansvar gjør de som er ansvarlig for å sette drikkevarer på markedet også ansvarlig for å samle emballasje inn igjen.

– Norge er bortskjemt med et fungerende pantesystem. Slik er det ikke andre steder, og mange ser nå at panteautomater og et system for å resirkulere innsamlet emballasje må på plass for å nå kravene fra EU, avslutter Solberg.

30 personer i pantekø – og så, da?

STOR KAPASITET: Kjøpmann Flemming Hansen demonstrerer hvordan pantemaskinen sluker opptil 100 flasker av gangen.

Se for deg en pantemaskin som er så populær at folk smiler mens de står i kø og venter på tur.

Foto: Katrine Lunke, Apeland

Hva får opptil 30 personer til å stille seg tålmodig i pantekø? Kjøpmann Flemming Hansen har sett scenarioet utspille seg mer enn én gang på Rema 1000 Gystadparken på Jessheim utenfor Oslo.

Svaret er at denne butikken er det mest effektive stedet for panting i mange kilometers omkrets. I tillegg til to tradisjonelle pantemaskiner, har kjøpmannen nemlig investert i en maskin man kan helle fulle poser og sekker med tomgods oppi.

– Vi investerte i den nye maskinen, Tomra R1, i 2018. Med det tok pantingen helt av. I denne går det 100 flasker i slengen, sier Hansen.

Etter en eksplosiv vekst i pantestatistikken i 2018, forventet han en utflating i 2019. Slik gikk det ikke. I stedet ble 2019 nok et rekordår for mottak av tomme flasker og bokser i butikken.

– På en vanlig dag går det 10 000 flasker og bokser gjennom maskinene våre. På en god pante-helg tar vi imot hele 30 000 enheter. Og disse tallene bare øker og øker, forteller han fornøyd.

Kanskje går det gjetord om monstermaskinen som mumser tomgods som om det var smågodt. I hvert fall er det sikkert at kundekretsen til Rema 1000 i Gystadparken øker, noe Hansen mener pantemaskinen skal ha sin del av æren for.

– Det er ingen tvil om at dette trekker folk til butikken. Hit kommer det for eksempel idrettslag og foreninger som har panting som en ekstra inntektskilde. Noen av dem har kjørt helt fra Hadeland for å kvitte seg med store pantelass, forklarer kjøpmannen.

Da gjør det ikke noe om det bygger seg opp litt kø på de travleste dagene. Når pantingen skjer i rekordfart, er køen kortvarig selv om pantekundene er mange.

INFINITUM

Innhold

Kontakt

Del 1. Miljø

Del 2. Året som gikk

Skal resirkulere døgnet rundt

– All emballasje er til låns

Jubileumsarrangement gjennom hele sommeren

Sirkler inn den ultimate emballasjen

Revolusjonerer panteopplevelsen

30 personer i pantekø – og så, da?

Samler pant til elevaktiviteter

Verden drar til Heia for å lære

Skal øke panteandelen enda mer

Finregner på pant

Del 3. Tall og fakta

SAMLER PANT TIL ELEVAKTIVITETER

Pant som før lå og slang eller ble kastet, samles nå inn av elevene på nær 100 Oslo-skoler. Lambertseter videregående skole fikk i fjor inn over 8 000 kroner til elevaktiviteter, takket være ordningen med «skolepant».

Foto: Katrine Lunke, Apeland

Løsningen drives av Infinitum, og ledes av Niklas Barre, som også hadde ideen til ordningen. Siden 2016 har han jobbet for å få skolene interessert i skolepant.

– Tanken var å gjøre det enklere for skoler å samle inn panten. På den måten ville de også kunne tjene penger på panten, og bruke midlene på det de selv vil, sier Barre.

Dekket skoleballutgifter

Løsningen er relativt enkel: Skolen kjøper innsamlingsbeholdere laget av gamle oljefat. Den bestemmer selv hvor mange, men det vanligste er mellom tre og fem. Oppi fatene puttes en plastsekk, som hentes av Infinitum når den er full av tomme bokser og flasker. Så kommer pengene inn på konto noen dager etter. I løpet av 2019 samlet skolene i Oslo inn til sammen nær 40 000 kroner fra panten.

For Lambertseter videregående skole har dette blitt en ny og viktig inntektskilde, som kommer elevene til gode. Her er fem beholdere satt ut, og i løpet av 2019 fikk de inn over 8 000 kroner fra pant. Noen av pengene ble brukt til å senke billettprisen på skoleballet. I tillegg ga elevene bort 2 500 av pantepengene til Rosa sløyfe-aksjonen.

– Før var panten noe som bare lå og slang. Noe havnet i søpla, noe tok elevene med seg og pantet selv, sier Maria Almaas Vold, elevrådsleder på Lambertseter videregående skole.

– Når vi nå samler panten fra alle, betyr det faktisk noe for elevene her på skolen. Det er mye morsommere å pante når vi vet at det bidrar til fellesskapet, sier Almaas Vold.

Pantebeholderne har de satt ut der folk ferdes: Ved de tre inngangene og nær toaletter og sitteplasser.

– Vi prøver å reklamere mye for ordningen, blant annet på Facebook. Vi fokuserer både på kildesortering og at dette er penger som vi kan bruke på elevene. Og at det er enkelt å bidra med panten sin, sier elevrådslederen.

Ut til hele landet

Nå som skolepantordningen er innført på en rekke Oslo-skoler, er planen å ta løsningen ut til skoler i resten av landet. Infinitum er allerede i gang i blant annet tidligere Akershus og Østfold.

– Dette har blitt såpass populært at vi nå utvider ordningen til alle skoler som vil være med. Jeg tror de fleste som er med ser at dette er en veldig enkel ordning, som kun har fordeler, sier Barre.

For å komme i gang betaler skolen en engangssum for innsamlingsbeholderne, sekker, strips og etiketter. Utover det er ordningen og henting av panten kostnadsfri. Niklas Barre anbefaler at hver skole har en person som er ansvarlig for ordningen.

– For at skolepanten skal fungere godt, er det viktig at noen er pådrivere og har oversikt over tømming og penger. Det kan være alt fra rektor til elevrådet. Så er det bare å komme i gang, og glede seg over at panten kan bli til viktige midler for skolen, sier han.

SAMLER FOR ELEVENE: – Skolepantbeholderne gjør at vi kan samle inn pant og bruke pengene til glede for alle elevene, sier Maria Almaas Vold (t.h.), elevrådsleder på Lambertseter videregående skole. Her er hun sammen med resten av elevrådet, og én av skolens fem innsamlingsbeholderne.

INFINITUM

Innhold

Kontakt

Del 1. Miljø

Del 2. Året som gikk

Skal resirkulere døgnet rundt

– All emballasje er til låns

Jubileumsarrangement gjennom hele sommeren

Sirkler inn den ultimate emballasjen

Revolusjonerer panteopplevelsen

30 personer i pantekø – og så, da?

Samler pant til elevaktiviteter

Verden drar til Heia for å lære

Skal øke panteandelen enda mer

Finregner på pant

Del 3. Tall og fakta

Verden drar til Heia for å lære

– Jeg er inspirert av det jeg har sett hos Infinitum og tror dette vil være nyttig informasjon som jeg kan ta med til hjemlandet mitt.

Nuha Anfaresi
Miljøaktivist

Infinitum får årlig besøk fra hele verden. Politikere og miljøaktivister som ønsker et pantesystem i hjemlandet sitt, reiser til Norge for å besøke Infinitums anlegg på Heia.

Foto: Katrine Lunke, Apeland

De siste par årene har mer enn 30 land gjestet Infinitums anlegg på Heia. I 2019 fikk Infinitum besøk fra Tyrkia, Portugal, Slovakia, Frankrike, Polen, Irland og Indonesia.

– Alt ender i havet

I 2019 fikk Infinitum besøk av den unge miljøaktivisten Nuha Anfaresi. Hun kom helt fra Indonesia for å lære om det norske pantesystemet. Hun jobber med et avfallshåndterings-prosjekt på universitetet, og ønsker å overføre resirkuleringskunnskap fra Infinitum til Indonesia.

– I hjemlandet mitt kaster vi alt i samme bøtte. Avfallet blir samlet inn av søppelbiler og alt blir kjørt til samme sted. Mesteparten av plastressursene og de fleste plastflasker ender til slutt opp i havet. Jeg er inspirert av det jeg har sett hos Infinitum, og tror dette vil være nyttig informasjon som jeg kan ta med til hjemlandet mitt, sa Nuha Anfaresi etter omvisningen på Infinitums anlegg.

Pilotprosjekt i Portugal

De fleste delegasjonene som kommer på besøk er likevel politikere og fagfolk. Portugal er et av landene som flere ganger har gjestet Infinitum. I tillegg har Infinitums økonomidirektør Tor Guttulsrud holdt foredrag om Norges pantesystem i Lisboa.

Kort tid etter det første besøket i 2018 vedtok politikerne i Portugal at et pantesystem skulle på plass i løpet av et par år. Derfor fikk Infinitum i 2019 på nytt besøk fra Portugal av representanter fra APED, en paraplyorganisasjon for selskaper innen detaljhandel, engros og e-handel i Portugal. Høsten 2019 ble det første pilotprosjektet med panteordning for drikkevareemballasje gjennomført i Portugal.

Den unge miljøaktivisten Nuha Anfaresi reiste helt fra Indonesia til Norge for å lære om det norske pantesystemet.

INFINITUM

Innhold

Kontakt

Del 1. Miljø

Del 2. Året som gikk

Skal resirkulere døgnet rundt

– All emballasje er til låns

Jubileumsarrangement gjennom hele sommeren

Sirkler inn den ultimate emballasjen

Revolusjonerer panteopplevelsen

30 personer i pantekø – og så, da?

Samler pant til elevaktiviteter

Verden drar til Heia for å lære

Skal øke panteandelen enda mer

Finregner på pant

Del 3. Tall og fakta

Drar ut med pantebudskapet

Infinitum tar gjerne imot besøk. Administrerende direktør, Kjell Olav Maldum, har også holdt innlegg ved konferanser blant annet i Tsjekkia og Polen i året som gikk. Noen av oppdragene er på initiativ fra norsk UD og Innovasjon Norge. Tidligere har han også vært invitert til å snakket i Brüssel i forbindelse med EUs utarbeidelse av pakke for sirkulær økonomi.

– Det er inspirerende at andre ser til Infinitum og Norge for å lære om vårt effektive pantesystem. Vi har et system som er velfungerende. Når vi ser diskusjonene om plastforsøpling og plast i havet, er vi opptatt av å dele av vår kunnskap slik at flere kan etablere effektive pantesystemer, sier administrerende direktør Kjell Olav Maldum i Infinitum.

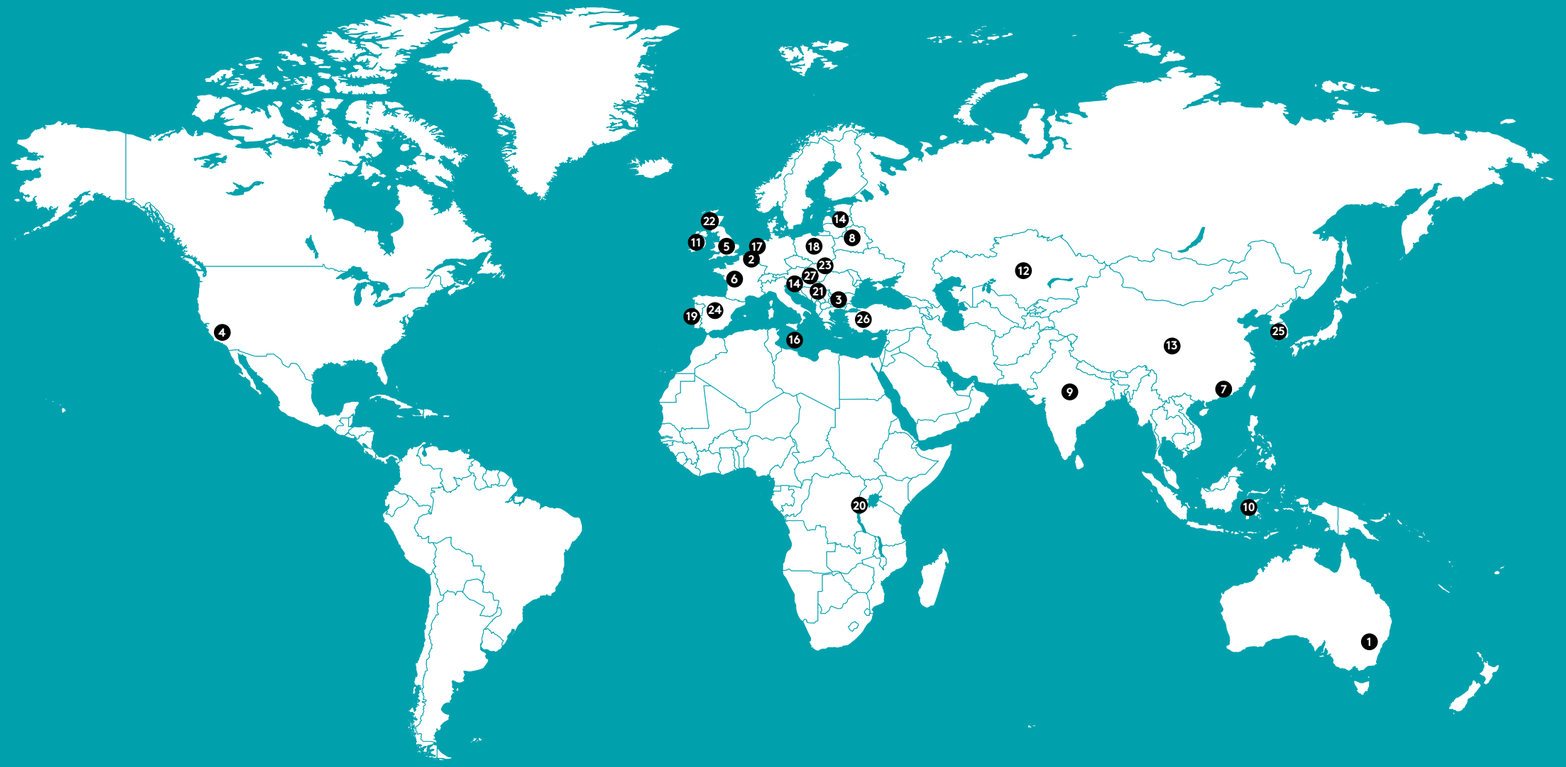

Infinitum har tatt imot besøk fra hele verden

1. Australia
2. Belgia
3. Bulgaria
4. California, USA
5. England
6. Frankrike
7. Hong Kong
8. Hviterussland
9. India
10. Indonesia
11. Irland
12. Kazakhstan
13. Kina
14. Kroatia
15. Latvia
16. Malta
17. Nederland
18. Polen
19. Portugal
20. Rwanda
21. Serbia
22. Skottland
23. Slovakia
24. Spania
25. Sør-Korea
26. Tyrkia
27. Ungarn

INFINITUM

Innhold

Kontakt

Del 1. Miljø

Del 2. Året som gikk

Skal resirkulere døgnet rundt

– All emballasje er til låns

Jubileumsarrangement gjennom hele sommeren

Sirkler inn den ultimate emballasjen

Revolusjonerer panteopplevelsen

30 personer i pantekø – og så, da?

Samler pant til elevaktiviteter

Verden drar til Heia for å lære

Skal øke panteandelen enda mer

Finregner på pant

Del 3. Tall og fakta

SKAL ØKE PANTEANDELEN ENDA MER

– Selv om vi er verdensmestere i panting i Norge, er målet at vi skal bli enda bedre.

Svein Sollie
Styreleder, Infinitum

– Infinitum har bra drift og det er mye spennende på gang. Blant annet det nye resirkuleringsanlegget på Heia, sier Svein Sollie, som tok over styrelederervervet i april 2019. Hans ambisjon som styreleder er å øke panteandelen ytterligere og få tak i enda mer av den lille andelen flasker og bokser som blir borte.

Foto: Katrine Lunke, Apeland

Sollie er direktør for transport i ASKO Norge AS og har lang erfaring fra Infinitums styre. Han ble styremedlem for første gang i 2007 og satt i styret fram til 2011. I 2015 startet hans andre styreperiode. Styret består av representanter fra ulike deler av dagligvarehandelen og bryggerinæringen, som eier Infinitum.

Godt samarbeid er nøkkelen

– Vi har en lang historie med et åpent samarbeid mellom handelen, produsenter og bryggerier i Infinitum, der vi jobber mot felles mål og gode miljøløsninger. Det er klart at det oppstår diskusjoner innimellom, men vi klarer å lande problemstillinger til det beste for både handel, produsenter og bryggerier. I slike diskusjoner er vi opptatt av at løsningen vi kommer fram til må være god også for forbrukerne, som gjør en kjempeviktig jobb når de panter, sier Sollie.

Han mener det gode samarbeidet mellom aktører i hele verdikjeden er nøkkelen til det gode pantesystemet vi har i Norge.

– Selv om vi er verdensmestere i panting i Norge, er målet at vi skal bli enda bedre. Vi skal jobbe for å øke panteandelen og få tak i enda flere av flaskene og boksene som ikke kommer inn i pantesystemet, sier Svein Sollie.

Stolt over nytt anlegg

I løpet av 2020 starter prøveproduksjonen ved landets første resirkuleringsanlegg for drikkevareflasker i PET. Sollie er stolt av Infinitum og beslutningen han som styremedlem var med på å vedta i 2019.

– Infinitum og bransjen har selv tatt grep. Det nye anlegget viser at vi ønsker å gjøre vårt for å etablere en sirkulær økonomi. Dersom politikerne følger opp og vedtar avgiftsendringen, kan vi nå EU-målet om bruk av resirkulert plast. I tillegg har jeg som styreleder lyst til å løfte fram at med utviklingen av en avansert resirkulering på Heia, følger det nye og grønne arbeidsplasser, sier Sollie.

INFINITUM

Innhold

Kontakt

Del 1. Miljø

Del 2. Året som gikk

Skal resirkulere døgnet rundt

– All emballasje er til låns

Jubileumsarrangement gjennom hele sommeren

Sirkler inn den ultimate emballasjen

Revolusjonerer panteopplevelsen

30 personer i pantekø – og så, da?

Samler pant til elevaktiviteter

Verden drar til Heia for å lære

Skal øke panteandelen enda mer

Finregner på pant

Del 3. Tall og fakta

FINREGNER PÅ PANT

I utgangspunktet virker det enkelt: Tell antall bokser og flasker som sendes ut fra bryggeriene, og sammenlign det med antallet som går gjennom panteautomatene, og vipps, så har du panteandelen! Men, vent litt … Hva med alle varene som fortsatt står i butikkene, og alle tomme bokser og flasker som ligger i kjøkkenskap, boder og garasjer? Hvor mye kan det være?

Spørsmål som dette har Infinitum bedt mattespesialistene hos Norsk Regnesentral om å finne svar på. Sentralen har løst vanskelige regneoppgaver siden 1952, og hadde Norges første elektroniske datamaskin. Den heter Nusse, og finnes i dag på Teknisk Museum. I dag er datamaskiner allemannseie, og det er 75 forskere som er sentralens viktigste ressurs.

Assisterende forskningssjef Anders Løland har regnet på panteandeler, og bekrefter at regnestykket ikke er helt enkelt.

– Vi vet ikke med sikkerhet hvor mange bokser og flasker som befinner seg i butikkene og hjemme hos folk, men vi har utarbeidet statistiske modeller som gjør at vi kan anslå dette ganske nøyaktig.

Forskerne har hatt stor glede av sesongprodukter, som julebrus, i arbeidet.
– Sesongproduktene har vært til hjelp i beregningen av hvor lang tid det tar fra salg til panting. Alle produkter har en unik strekkode, og derfor kan vi se når julebrusflaskene kommer tilbake. Den informasjonen bruker vi til å perfeksjonere modellene våre, forteller Løland.

Innsatsen fra Norsk Regnesentral gjør at Infinitum kan levere svært solide rapporter til Miljødirektoratet. Tallene viser at cirka 90 prosent av flaskene og boksene ble pantet i 2019. Tallknuserne har merket seg at panteandelene er stigende.

– Det er fint å se at panteøkningen i 2018 har gitt resultater. Vi ser at særlig energidrikk har hatt en veldig fin økning. Det er ingen tvil om at pantesystemet fungerer etter hensikten, avslutter Anders Løland.

– Vi vet ikke med sikkerhet hvor mange bokser og flasker som befinner seg i butikkene og hjemme hos folk, men vi har utarbeidet statistiske modeller som gjør at vi kan anslå dette ganske nøyaktig.

Anders Løiland
Assisterende forskningssjef, Norsk Regnesentral

Hvor stor andel av flasker og bokser blir pantet? Svaret er ikke helt enkelt å finne. Derfor har Infinitum alliert seg med Norges fremste tallknusere.

Foto: Katrine Lunke, Apeland

INFINITUM

Innhold

Kontakt

Del 1. Miljø

Del 2. Året som gikk

Del 3. Tall og fakta

Pantesystemet
Et historisk panteblikk
Styret
Pantetall 2019
Regnskap

Del 3:

Tall og fakta

INFINITUM

Innhold

Kontakt

Del 1. Miljø

Del 2. Året som gikk

Del 3. Tall og fakta

Pantesystemet

Et historisk panteblikk

Styret

Pantetall 2019

Regnskap

Pantesystemet

For oss nordmenn er pantesystemet en selvfølge. For fagfolk fra hele verden er det genialt og oppsiktsvekkende.

Oppmerksomheten rundt klima, resirkulering og plast i havet øker over hele verden. Enorme mengder drikke-vareemballasje er en del av problemet, og handel, industri og myndigheter leter etter løsninger. Den beste løsningen finner de i Norge. Ingen andre land lykkes like godt med innsamling og resirkulering av bokser og flasker. Nøkkelen til suksessen er å tenke miljø og effektivitet i alle ledd.

Det første leddet er forbrukeren, som selv tar tomgodset med når hun skal tilbake til butikken. Dette er langt mindre energikrevende enn annen innsamling, der store biler kjører bare for å hente.

Panteautomaten er neste ledd. Den komprimerer bokser og flasker, slik at de tar minst mulig plass i den videre transporten.

Tredje ledd er transporten videre fra butikken. Her brukes ledig plass i lastebiler som har levert varer, og har andre oppdrag, eller skal tilbake til tilbake til grossistlageret.

Fjerde ledd er transporten fra grossist til Infinitums anlegg, der plast og aluminium skilles fra hverandre, og alt komprimeres ytterligere.

I femte ledd skjer det alle viktigste: Plast og aluminium får nytt liv hos en av Infinitums utvalgte resirkuleringsbedrifter.

Fordi pantesystemet er et lukket system, er alle materialene av samme høye kvalitet. Bare bokser og flasker som oppfyller Infinitums tekniske krav får slippe inn i systemet. Det betyr for eksempel at all plasten fra flaskene er egnet for nye flasker. Dette gjør Infinitums pantesystem meget ressurseffektivt og miljøvennlig.

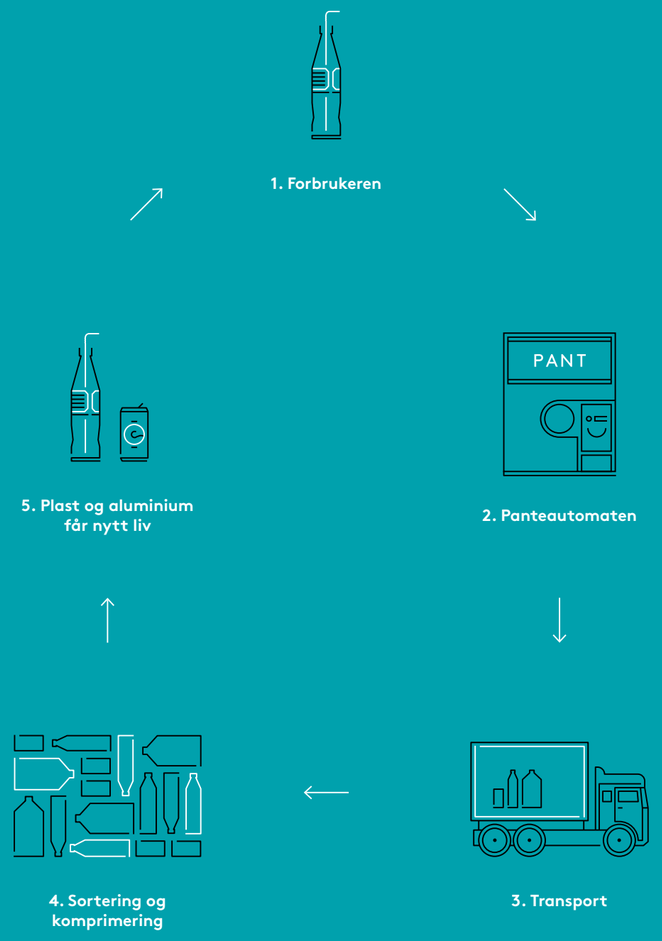

INFINITUM

Innhold

Kontakt

Del 1. Miljø

Del 2. Året som gikk

Del 3. Tall og fakta

Pantesystemet

Et historisk panteblikk

Styret

Pantetall 2019

Regnskap

Et historisk panteblikk

I 2019 feirer vi 20-årsjubileum for dagens pantesystem. Panteordningen for ombruksflasker i Norge blir opprettet på begynnelsen av 1900-tallet. Når handelen på 1980-tallet ønsker gjenvinnbar engangsemballasje som kan komprimeres ved retur, blir det starten på dagens pantesystem. Jan Tore Sanner, nåværende finansminister, panter den aller første flasken i 1999.

1995:

Panteordningen godkjennes av Statens Forurensningstilsyn, dagens Miljødirektorat.

1996:

Selskapet Norsk Resirk stiftes, med handelen og industrien som likeverdige eiere, gjennom sine organisasjoner.

1999:

Norsk Resirks pantesystem for drikkevarebokser og -flasker etableres. Systemet er åpent for alle. Den første boksen pantes i systemet 3. mai 1999.

2000:

De første gjenvinningsflaskene blir meldt inn i pantesystemet. Norsk Resirk åpner eget anlegg på Alnabru i Oslo.

2003:

Allerede i selskapets femte driftsår, blir hele 92 prosent av alle bokser og 77 prosent av alle drikkeflasker samlet inn i pantesystemet.

2004:

Norsk Resirk har nok et suksessrikt år med økt innsamling av både drikkevarebokser og gjenvinnbare plastflasker, som fører til en reduksjon i miljøavgiften på 93 prosent på boks og 80 prosent på PET.

I 1999 pantet nåværende finansminister Jan Tore Sanner den aller første boksen i Norsk Resirks nye pantesystem for flasker og bokser. Daværende styreleder Øyvind Winther og administerende direktør Jarle Grytli var også tilstede.

2006:

Etablering av produksjonsanlegg for Nord-Norge, i Bjerkvik.

2007:

Kjell Olav Maldum blir ny administrerende direktør etter Jarle Grytli.

2008:

TINE lanserer flasker for drikkevare for første gang på 40 år. Pantesystemet var en forutsetning for valg av flaske.

2009:

Klima- og forurensningsdirektoratet godkjenner at også pantemerkede flasker og bokser som går til energigjenvinning skal telles som en del av Infinitums innsamlingsgrad. Andelen utgjør ca. 4 prosent av den totale innsamlingsgraden for bokser og ca. 8 prosent for flasker.

2011:

Miljøavgiften for flasker forsvinner, fordi godkjent innsamlingsgrad er over 95 prosent av solgt emballasje.

Små importører får også mulighet til å bli med i pantesystemet.

2012:

Miljøavgiften på boks forsvinner, fordi godkjent returandel er over 95 prosent av solgt emballasje.

Mack Bryggerier, Ringnes og Coca Cola Enterprises, legger om fra ombruk til gjenvinnings-PET. De andre bryggeriene følger etter.

Åpning av nytt produksjonsanlegg for Midt-Norge på Heimdal utenfor Trondheim.

2013:

Åpning av nytt produksjonsanlegg for Sør-Norge på Heia, Fetsund. Åpning av nytt produksjonsanlegg for Nord-Norge i Bjerkvik.

2014:

Norsk Resirk bytter navn til Infinitum. Navn og logo er inspirert av det uendelige antall ganger man kan resirkulere flasker og bokser i pantesystemet.

2017:

Produsenter over hele verden snudde og ble positive til pantesystemer, og ansvaret de har som produsenter. Sky News laget en reportasje om pantesystemet i Norge, som ga Infinitum enorm pågang av besøkende fra hele verden som vil lære mer om hvordan pantesystemet fungerer.

Klima- og miljødepartementet vedtok å heve pantesatsene fra 1 krone og 2,50 kroner til 2 og 3 kroner.

2018:

Infinitum opplever de høyeste innsamlingstallene noensinne med 88,6 (95,1) prosent innsamlede flasker og 87,3 (98,9) prosent innsamlede bokser. Vinmonopolet lanserer for første gang vin på PET-flaske med pant.

EU driver utviklingen mot en sirkulær økonomi, og vedtar høye mål og krav til både innsamling og materialgjenvinning. PET-flasker skal lages av minimum 25 prosent resirkulert plast i 2025, og 30 prosent i 2030. Innsamlingsgraden på drikkevareflasker skal være på minimum 77 prosent i 2025 og 90 prosent i 2029.

Panten på flasker og bokser dobles fra en til to kroner. Det er første gang siden 1986. Pant på flasker og bokser over en halv liter øker også fra to til tre kroner.

2019:

Infinitum feirer 20-årsjubileum for dagens pantesystem, og når en innsamlingsandel for både flasker og bokser på 90 prosent.

Byggingen av resirkuleringsanlegget på Heia i Lillestrøm kommune starter. Økt produsentansvaret blir mer sentralt i EUs arbeid for å etablere sirkulære økonomier for emballasje.

Daværende klima- og miljøminister Ola Elvestuen kunne i 2019 konstatere at økningen i pantesatsene året før hadde gitt effekt. I jubileumsåret for dagens pantesystem nådde Infinitum 90 prosent innsamlingsandel både for bokser og flasker.

INFINITUM

Innhold

Kontakt

Del 1. Miljø

Del 2. Året som gikk

Del 3. Tall og fakta

Pantesystemet

Et historisk panteblikk

Styret

Pantetall 2019

Regnskap

Styret

Svein Sollie
Leder
DMF (Asko Norge AS)

Stein Rømmerud
Nestleder
BS (Coca-Cola European Partners Norge AS)

Helge Hasselgård
Styremedlem
DLS (DLF)

Sven Serck-Hansen
Styremedlem
BS (Ringnes AS)

Tore Nygaardsmoen
Styremedlem
CNH (Coop Norge Handel AS)

Benno Graser
Styremedlem
DMF (Rema 1000 Distribusjon AS)

Varamedlemmer i 2019:

Jens Olav Flekke
DMF (DMF)

Torgeir Løftingsmo
CNH (CNH)

Siv Grønning
BS (Ringnes AS)

Christian Aass
BS (Aass Bryggerier AS)

Thomas Weihe
DLF (DLF)

Infinitums eiere

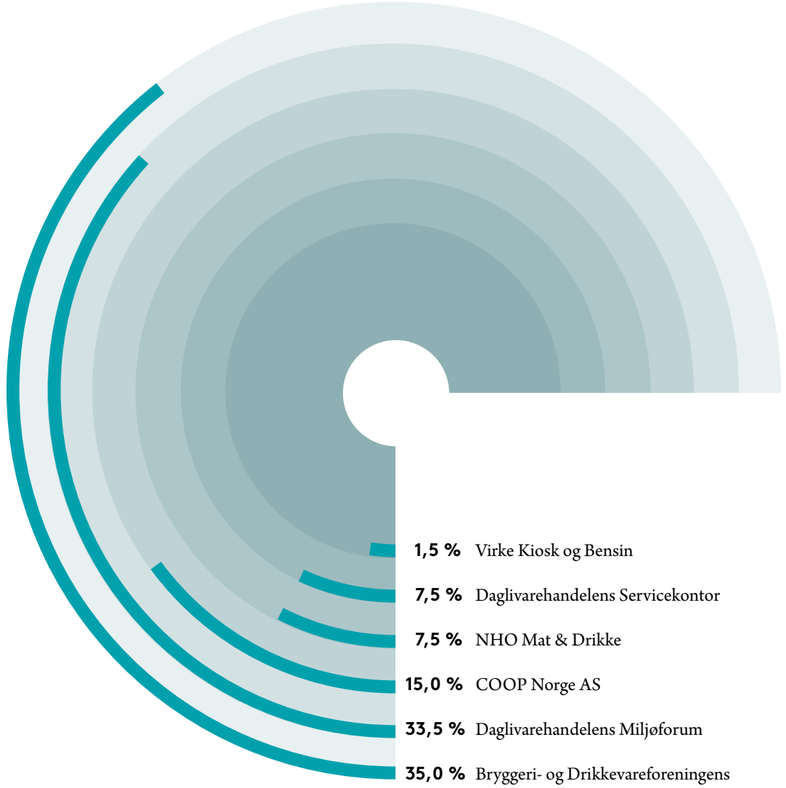

INFINITUM

Innhold

Kontakt

Del 1. Miljø

Del 2. Året som gikk

Del 3. Tall og fakta

Pantesystemet

Et historisk panteblikk

Styret

Pantetall 2019

Regnskap

Pantetall 2019

*** Innsamlingstall gjennom panteautomat**

598 643 369

pantede bokser*

89,5 %

av alle bokser som ble solgt

556 570 503

pantede plastflasker*

89,4 %

av alle flasker som ble solgt

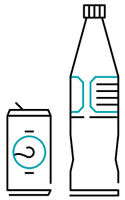

1 155 213 872

totalt pantet

9 025

tonn aluminium ble pantet og resirkulert hos Norsk Hydro

20 219

tonn plast ble pantet og resirkulert hos Veolia og Wellman

INFINITUM

Innhold

Kontakt

Del 1. Miljø

Del 2. Året som gikk

Del 3. Tall og fakta

Pantesystemet

Et historisk panteblikk

Styret

Pantetall 2019

Regnskap

Regnskap

Infinitum AS - Resultatregnskap (tall i NOK 1 000)

Driftsinntekter og driftskostnader	2019	2018
EPR inntekt	40 759	118 075
Panteinntekter	2 934 976	2 206 991
Salg innsamlet materiale	180 164	182 503
Annen driftsinntekter	45 695	36 413
Sum driftsinntekter	**3 201 594**	**2 543 982**
Panteutgifter	2 682 941	2 031 246
Håndteringsgodtgjørelse	249 241	243 089
Transportkostnader	126 091	114 929
Andre produksjonskostnader	74 569	75 533
Sum kostnader drift	**3 132 842**	**2 464 797**
Resultat operative aktiviteter	**68 752**	**79 185**
Admin., markedsføring og avskrivning	64 704	62 426
Driftsresultat	**4 048**	**16 759**
Netto finansresultat	5 361	1 986
RESULTAT e/FINANSPOSTER	**9 409**	**18 745**

Nøkkeltall

Supply chain	Antall boks	Tonn boks	% av tilført	Antall PET	Tonn PET	% av tilført
Totalt salg	684 093 737	9 478	-	619 262 956	22 323	0 %
Verdikjedelager	-14 079 824	-180	-	10 631 013	405	0 %
Tilført (Salg+verdikjedelager)	670 013 913	9 297	100 %	629 893 969	22 728	100 %
Totalt pantet i automat	**598 643 369**	**8 324**	**89,5 %**	**556 570 503**	**20 316**	**89,4 %**
Ut fra sentral sortering	5 328 154	74	0,8 %	1 132 496	39	0,2 %
Ut fra slaggsortering	40 832 520	566	6,1 %	-	-	0,0 %
Ut fra kildesortert materiale	4 595 052	61	0,7 %	1 329 523	44	0,2 %
Energiutnyttet	9 664 485	134	1,4 %	42 228 252	1 343	5,9 %
Totalt gjenvunnet fra avfall	**60 420 211**	**835**	**9,0 %**	**44 690 271**	**1 426**	**6,3 %**
Totalt gjenvunnet	**659 063 580**	**9 159**	**98,5 %**	**601 260 774**	**21 742**	**95,7 %**
Rest i bunnaske	13 610 840	189	2,0 %	-	-	-
Tap energiutnyttelse	1 884 106	26	0,3 %	7 536 117	236	1,0 %
Ukjent disponering	-4 544 613	-76	-0,8 %	21 097 078	750	3,3 %
Totalt ikke pantet	**71 370 544**	**973**	**10,5 %**	**73 323 466**	**2 412**	**10,6 %**
Totalt	**670 013 913**	**9 297**	**100 %**	**629 893 969**	**22 728**	**100 %**
Utenlandske enheter	36 729 975			5 854 506		

*** Materialgjenvinning**
**** Representerer også usikkerhet i analysen**

Balanse (tall i NOK 1 000)

Eiendeler	2019	2018
Anleggsmidler		
Varige driftsmidler		
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	115 142	55 821
Maskiner og anlegg, driftsløsøre, inventar, m.m.	45 740	44 108
Varige driftsmidler	160 882	99 929
Finansielle anleggsmidler		
Netto pensjonsmidler	536	577
Finansielle anleggsmidler	536	577
Sum anleggsmidler	**161 418**	**100 506**
Omløpsmidler		
Fordringer		
Kundefordringer	278 568	261 797
Andre fordringer	19 014	21 573
Sum fordringer	297 582	283 370
Bankinnskudd, kontanter o.l.	309 326	263 076
Sum omløpsmidler	**606 908**	**546 446**
SUM EIENDELER	**768 326**	**646 952**

Egenkapital og eiendeler	2019	2018
Egenkapital		
Innskutt egenkapital		
Selskapskapital (200 aksjer á kr 7 500)	1 500	1 500
Sum innskutt kapital	1 500	1500
Opptjent egenkapital		
Annen kapital	51 828	42 418
Sum opptjent egenkapital	51 828	42 418
Sum egenkapital	**53 328**	**43 918**
Gjeld		
Kortsiktig gjeld		
Leverandørgjeld	145 951	139 178
Skyldige offentlige avgifter	2 975	2 839
Annen kortsiktig gjeld	8 330	6 275
Avsetninger panteansvarsfond	557 742	454 742
Sum kortsiktig gjeld	**714 998**	**603 034**
Sum gjeld	**714 998**	**603 034**
SUM EGENKAPITAL OG GJELD	**768 326**	**646 952**

INFINITUM